

ОРГТЕХНИКА АД - гр. СИЛИСТРА

**ЕЛЕКТРОНЕН КАСОВ АПАРАТ
С ФИСКАЛНА ПАМЕТ**

ЕЛКА 2000

ИНСТРУКЦИЯ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.
1.ВЪВЕДЕНИЕ	3
2.КОНСТРУКЦИЯ НА КАСОВИЯ АПАРАТ	3
2.1.Индикация	3
2.2.Клавиатура	4
2.3.Печатащо устройство	6
2.4.Блок оперативна памет	6
2.5.Фискална памет	6
3.ПОДГОТОВКА ЗА РАБОТА НА КАСОВИЯ АПАРАТ	6
3.1.Поставяне на термохартиената лента	7
4.РЕЖИМИ НА РАБОТА	8
4.1.Контролни тестове	8
4.2.Режим ПРОГРАМИРАНЕ	10
4.3.Режим ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТА- ЦИЯ НА КА ЗА РАБОТА С ФП.	18
4.4.Режим РЕГИСТРИРАНЕ.	18
4.5.Режим ОТЧЕТИ на КА	23
4.6.Режим ОТЧЕТИ на ФП.	26
5.ИНДИКАЦИИ ПРИ ПРЕПЪЛВАНЕ, БЛОКИ- РОВКИ И СЛУЖЕБНИ СЪОБЩЕНИЯ	29
6.ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ	31
ПРИЛОЖЕНИЕ 1.	31
ПРИЛОЖЕНИЕ 2.	32

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата инструкция съдържа необходимата информация за конструкцията, организацията и функционалните възможности на електронен касов апарат с фискална памет /ЕКАФП/ **ЕЛКА 2000** и **ЕЛКА 2000** модели **01** и **02**.

Дадени са указания за правилна експлоатация и съхранение на апарата.

ЕКАФП е разработен с различен обем памет и в зависимост от това има следните възможности:

За програмна версия 3.0 с RAM-памет 32К и микроконтролер W78E516BP-24:

- 600 асортимента;
- 9 департамента /2 директно избираеми от клавиатурата, 1 по подразбиране, 6 неизбираеми от клавиатурата, програмируеми за преразпределение на асортиментите/;
- 2 оператора с пароли.

За програмни версии 3.0, 3.1 и 3.2 с RAM-памет 128К и микроконтролер W78E516BP-24:

- 2000 асортимента;
- 9 департамента /2 директно избираеми от клавиатурата, 1 по подразбиране, 6 неизбираеми от клавиатурата, програмируеми за преразпределение на асортиментите/;
- 2 оператора с пароли;
- възможност за програмиране на ЛОГО.

ЕКАФП по организация и функционални възможности е съобразен с изискванията на българското финансово законодателство и е особено удобен за работа в сферата на разносната търговия и доставки по домовете, открити пазари, при медицински услуги.

С ЕКАФП се дава възможност на потребителя да избере оптимален режим на работа в зависимост от организацията на търговския обект. Разработен е в 2 варианта - с електронна контролна лента (ЕКЛ) и с 2 ленти (бонова и контролна). Показаните в настоящата инструкция бонове са за вариант с ЕКЛ.

2. КОНСТРУКЦИЯ НА КАСОВИЯ АПАРАТ

Дизайнът на апарата е съобразен с ергономическите изисквания за този тип.

Размери на ЕКАФП:

190 x 92 x 55 mm – с електронна лента;

205 x 92 x 82 mm – с две ленти и клиентска индикация

Тегло: 0,6 kg;

2.1. ИНДИКАЦИЯ

ЕКАФП има 10-разрядна цифрова течнокристална индикация със светлинни съобщения, които засветват при следните ситуации:

“**R**” - при избор на режим РЕГИСТРИРАНЕ;

“**X**” - при избор на режим ОТЧЕТИ БЕЗ НУЛИРАНЕ;

“**Z**” - при избор на режим ОТЧЕТИ С НУЛИРАНЕ;

“**P**” - при избор на режим ПРОГРАМИРАНЕ;

“**NUL**” - след изпълнение на всички отчети с нулиране на ЕКАФП в режим ОТЧЕТИ С НУЛИРАНЕ;

“**STL**” - при извеждане на междинна сума на индикация;

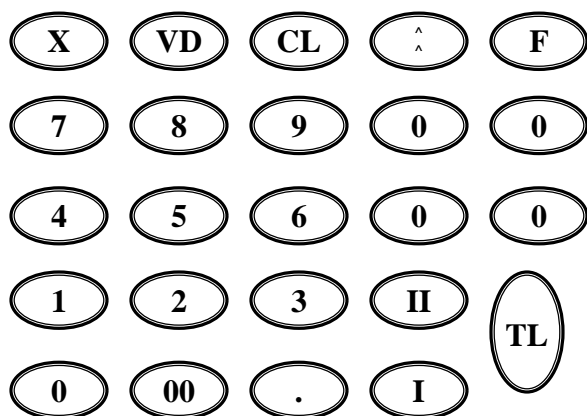
“**TL**” - при приключване на плащането;

“**CHG**” - при извеждане на индикация рестото на клиента при плащане със сума по-голяма от дължимата.

ЕКАФП (версии 3.1 и 3.2) има възможност да индицира състоянието на акумулаторната батерия.

2.2. КЛАВИАТУРА

Клавиатурата включва 11 цифрови и 13 функционални клавиша с посочените означения и разположение.

При работа с ЕКАФП след всеки правилно възприет клавиш се чува краткотраен звуков сигнал, а при неправилна манипулация с клавиатурата - продължителен звуков сигнал.

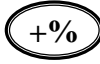

Цифровият блок служи за въвеждане на цифрова информация. Клавиш "00" въвежда едновременно две нули, което ускорява работата с цели числа. Не е разрешено първата въведена цифра да е 0 или 00. КА дава възможност за работа с променлива запетая. Мястото ѝ се задава чрез програмиране на **Параметър 14**. В зависимост от стойността му се определя светенето на запетаята в режим **РЕГИСТРИРАНЕ**. В режими **ПРОГРАМИРАНЕ, ОТЧЕТИ БЕЗ НУЛИРАНЕ** и **ОТЧЕТИ С НУЛИРАНЕ** запетаята винаги е на първо място, тъй като в тези режими се работи основно с цели числа. Изключение се прави при индициране на някои константи, които са дробни числа.

С клавиш "." е разрешено да се работи само в режим **РЕГИСТРИРАНЕ** при въвеждане на дробно количество с клавиш "X" и при въвеждане на процентни отстъпки/надбавки с клавиши "-%", "+%".

Функциите на клавишите зависят от режима на работа и са в съответствие с Таблица 1.

ТАБЛИЦА 1

КЛАВИШ	РЕЖИМИ НА РАБОТА			
	X	Z	P	R
 	Въвеждане на цифрова информация	Въвеждане на цифрова информация	Въвеждане на цифрова информация	Въвеждане на цифрова информация
				Въвеждане на десет. точка при дробни числа

	Отчети на ФП	Отчети на ФП	Избор на група за парам.	Операции ВОЙД и СТОРНО
	Транспорт на термохартиената лента			
	Отчет по часови зони; Отчети на ФП	Отчет по часови зони; Отчети на ФП	Избор на параметър	Индициране на дата и час; Работа с количество
	Нулиране на индикацията и изчистване на грешки при опериране	Нулиране на индикацията и изчистване на грешки при опериране	Нулиране на индикацията и изчистване на грешки при опериране	Нулиране на индикацията и изчистване на грешки при опериране
		Печат, нулиране на електронната контролна лента	Сверяване на час	Процентни отстъпки; Служ. изведени суми; Индициране на сумите в EUR*
	Отчет на оператори	Отчет на оператори	Сверяване на дата	Процентни надбавки; Служ. въведени суми Индициране на сумите във валута **
	Отчети на ФП	Отчети на ФП	Потвърждаване константа за параметър	Междинна сума
	Избор на режим	Избор на режим	Избор на режим	Приключване на сметка; Избор на режим
	Дневен финансов отчет	Дневен финансов отчет	Край на прогр. и печат на параметър	Плащане в брой; Изчисление на ресто
			Програмиране кодов номер на касово място**	Натрупване в департамент
				Натрупване в департамент
	Отчет на асортименти; Отчет на оборота на N-я асортимент	Отчет на асортименти; Отчет на оборота на N-я асортимент	Избор на х-ка за парам. Отпечатване на програм. асортименти	Натрупване на асортимент

* *отнася се за Елка 2000 - версия 3.0* ** *отнася се за Елка 2000 модели 01 и 02 - версии 3.1 и 3.2*

2.3. ПЕЧАТАЩО УСТРОЙСТВО

ЕКАФП работи с термопечатащо устройство.

За осигуряване на правилна работа е задължително термохартиената ролка, с която работи печатащото устройство, да бъде с пластмасова шпула и да отговаря на следните изисквания:

- специф.тегло - 53 до 60g/m²

* за ЕКАФП с електронна лента

- ширина - (57,5±0,5) mm;

- външен диаметър - максимално 35 mm / 60mm на външен носач

* за ЕКАФП с две ленти

- ширина - (28,0-0,5) mm;

- външен диаметър - максимално 32 mm

ТЕХНИЧЕСКИ ДАННИ НА ПУ:

Начин на отпечатване: термичен, знакосинтезиращ;

Скорост на печат: >5 реда/s;

Брой символи в ред: 24 – при една лента; 2x18 – при две ленти.

ВНИМАНИЕ!

Производителят не носи отговорност за повреди на печатащото устройство или касовия апарат, поради използване на консумативи, неотговарящи на посочените изисквания.

2.4. БЛОК ОПЕРАТИВНА ПАМЕТ

В блока **ОПЕРАТИВНА ПАМЕТ** се съхраняват стойностите на програмираните параметри и текущата информация при работа на касовия апарат.

След изключване на ЕКАФП паметта се захранва от вграден акумулатор, разположен на платка логика. Гарантирано е съхранение на информацията за повече от 1500 часа след изключване на КА.

2.5. ФИСКАЛНА ПАМЕТ

Фискалната памет е енергонезависим, конструктивно отделен и пломбиран блок в кожуха на КА. При всеки дневен финансов отчет с нулиране във ФП се записва БЛОК ДАННИ, съдържащ необходимата информация за реализираните обороти по всяка една от данъчните групи с натрупване. Тази информация може да се отпечата в режим **"ОТЧЕТИ НА ФИСКАЛНАТА ПАМЕТ"**. Обемът на ФП осигурява работата на ЕКАФП за период от 6 години /1850 записа/. Записаната във ФП информация не може да се променя. Запис на данни във ФП се извършва след въвеждане на ЕКАФП в експлоатация. Касовият апарат трябва да бъде въведен в експлоатация със започване дейността на обекта. След фискализация на ЕКАФП всеки опит за работа без ФП е блокиран и на индикацията се извежда съобщение **"P2"**.

3. ПОДГОТОВКА ЗА РАБОТА НА КАСОВИЯ АПАРАТ

Преди въвеждането на ЕКАФП в експлоатация се прави контролен оглед за евентуални механични повреди.

Ако КА е транспортиран в условията на ниска или висока температура, преди включването му се оставя задължително да се аклиматизира в продължение на 4 часа в опаковка и 1 час извън нея.

Мястото на установяване на касовия апарат не трябва да е подложено на пряко въздействие на източници на топлина.

Монтажът на касовия апарат трябва да се извършва на височина, съобразена с изискванията за удобна работа при подходящ ъгъл на наблюдение на индикациите от оператора и клиента.

Помещенията, в които ще работи апаратът, трябва да бъдат с нормални пожароопасност и запрашеност.

Препоръчва се ЕКАФП да работи при следните условия на околната среда:

- температура от 0°C до 45°C;
- относителна влажност на въздуха до 80%;
- атмосферно налягане от 84 до 107 kPa;
- вибрации на пода с амплитуда, не по-голяма от 0,15mm в обхвата от 5 до 35Hz.

ЕКАФП е издържал проверка за работоспособност в температурен интервал от минус 15°C до плюс 45°C.

ЕКАФП има вградена 5-елементна акумулаторна батерия тип Ni-MH /6V; 1,6Ah/. Възстановяване на капацитета на акумулаторната батерия може да се извърши при 10-часов заряд с включен адаптор в мрежата. Адапторът трябва да осигурява 6-9V променливо или 9-12V постоянно напрежение и ток 200mA.

ВНИМАНИЕ:

Преди първоначална употреба е необходимо Ni-MH батерия да се зареди минимум 10 часа. При индициране на съобщение "BattErY" е необходимо да се включи зарядното устройство.

Ако с ЕКАФП не е работено повече от 1 месец, е необходимо първоначално да се възстанови капацитетът на батерията /минимум 10 часа заряд с включен адаптор в мрежата/.

За да се избегне запаметяващият ефект на акумулаторната батерия, се препоръчва поне веднъж на 14 дни батерията да се разрежи до индициране на съобщение "BattErY" и зареди отново.

АКУМУЛАТОРНАТА БАТЕРИЯ Е КОНСУМАТИВ И НЕ ПОДЛЕЖИ НА ГАРАНЦИЯ.

Преди започване на работа с КА операторът е длъжен да провери наличието на термохартиена лента и, ако няма такава, да постави.

Включването и изключването на КА става посредством бутон, намиращ се от дясната страна на апарата.

При включване на КА се индицира "-----", което означава, че се изисква въвеждане на парола за избор на режим или оператор.

Ако повече от 6 min не се работи с касовия апарат, той се самоизключва. **В режим РЕГИСТРИРАНЕ при неприключено плащане и в режим ПРОГРАМИРАНЕ КА не се изключва.** След изключване при следваща работа е необходимо отново да се натисне бутонът за включване и да се въведе парола за влизане в желания режим за работа. Ако КА е изключен в режим РЕГИСТРИРАНЕ, при следващо включване е разрешена работа на оператора, без да се изисква въвеждане на парола за този режим.

3.1. ПОСТАВЯНЕ НА ТЕРМОХАРТИЕНАТА ЛЕНТА

3.1.1. При ЕКАФП с една лента

Сваля се капак печат. Поставя се термохартиената ролка върху остта, предвидена за нея..Поставя се хартията в долния прорез на ПУ /под вала/. Отпуска се палецът, при което се фиксира хартията. След това се натиска клавиш "▲" до излизане на 50 mm лента от зоната за печат.

Преди затваряне на капак печат хартиената лента се подвежда през отвора на резача, а след затварянето му, добре се издърпва.

3.1.2. При ЕКАФП с две ленти (бонова и контролна)

Повдига се капак печат. Поставят се термохартиените ролки върху остта, предвидена за тях. При вдигнат палец на ПУ се поставя хартията в долния му прорез /под вала/. Отпуска се

палецът, при което се фиксира хартията. След това се натиска клавиш "▲" до излизане ленти с необходимата дължина от зоната за печат.

Преди затваряне на капак печат контролната хартиена лента се закрепва на ролката за навиването ѝ, а боновата хартиена лента се подвежда през отвора на резача, а след затварянето му, добре се издърпва.

Изваждането на остатък от хартиена лента от ПУ се извършва задължително чрез изтеглянето му с натискане на клавиш "▲".

Производителят не носи отговорност за повреди на ПУ или ЕКАФП, ако се работи с повдигнат палец за термоглавата.

ВНИМАНИЕ:

По време на работа или смяна на хартията да не се докосва термоглавата на ПУ поради това, че е с висока температура.

4. РЕЖИМИ НА РАБОТА

Касовият апарат има шест режима на работа в зависимост от въведената парола. Паролите по подразбиране са както следва:

- 1,2 - режим **РЕГИСТРИРАНЕ**
- 3 - режим **ЧЕТЕНЕ БЕЗ НУЛИРАНЕ**
- 4 - режим **ЧЕТЕНЕ С НУЛИРАНЕ**
- 5 - режим **ПРОГРАМИРАНЕ**
- 6 - режим **СЕРВИЗЕН**

Последователността при въвеждане е следната:

Натискат се последователно клавиш "F", номерът на паролата от цифровия блок и отново клавиш "F".

4.1. КОНТРОЛНИ ТЕСТОВЕ

Режим **КОНТРОЛНИ ТЕСТОВЕ** се избира с въвеждане на паролата за сервизен режим /по подразбиране 6/.

ЕКАФП се проверява чрез тестови програми, контролиращи изправността на отделните възли.

Стартирането на тестове **1, 4, 5 и 6** става с цифровите клавиши от "1", "4", "5" и "6" за съответния тест и натискане на клавиш "VD". Предназначението на тестовите програми е следното:

Тест 1 - за проверка на печатащото устройство. Отпечатва се знаковата таблица.

	ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ	
	ДАН.Н 111111111111	
	0000*	
	! " # \$ % & ' () * +	
	, - . / 0 1 2 3 4 5 6 7	
	8 9 : ; < = > ? А Б В Г	
	Д Е Ж З И Й К Л М Н О П	
	Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ы	
	Ь Э Ю Я а б в г д е ж з	
	и й к л м н о п р с т у	
	ф х ц ч ш щ ъ ы ь э я	
	D F G I J L N R S U V W	
	Y Z	
№ бон -	000n	
	ДД-ММ-ГГ чч:мм	
	- СЛУЖЕБЕН БОН -	
№ КА -	ОТ123456 03123456	- № на ФП

Тест 4 - за проверка на ФП.

Извършва се четене и проверка на контролната сума на всички блокове данни, записани във ФП. Отпечатва се бон с резултата от теста и записаните във ФП от производителя индивидуален номер на ЕКАФП и индивидуален номер на модула ФП.

```
ИМЕ,АДРЕС,БУЛСТАТ
ДАН.N 111111111111
0000*
ТЕСТ НА ФИСК.ПАМЕТ
OT123456 03123456
000n
ДД-ММ-ГГ чч:мм
- СЛУЖЕБЕН БОН -
OT123456 03123456
```

Изправна ФП с
програмирани
индивидуален номер на
ЕКАФП и индивидуален
номер на ФП

```
ИМЕ,АДРЕС,БУЛСТАТ
ДАН.N 111111111111
0000*
ТЕСТ НА ФИСК.ПАМЕТ
OT123456 03123456
ГРЕШЕН ФИСК.НОМЕР
ГРЕШЕН КАС.НОМЕР
000n
ДД-ММ-ГГ чч:мм
- НЕФИСКАЛЕН БОН -
OT123456 03123456
```

Пускане на тест 4 при
нулиран RAM. Необходимо
е потвърждаване на
номерата на ЕКАФП и ФП.

Тест 5 - за проверка на RAM памет.

След завършване на теста при изправна памет, на индикация засветва "End" и се отпечатва бон, където **XX** е обемът на RAM-паметта.

```
ИМЕ,АДРЕС,БУЛСТАТ
ДАН.N 111111111111
ВЕРСИЯ X.X
ДЕПАРТАМЕНТИ 2
АСОРТИМЕНТИ 2000
НАЧ.КОЛИЧЕСТВО
данъч.коэф. 3
ОПЕРАТОРИ 2
ФИСК.ОТЧЕТИ 1850
000n
ДД-ММ-ГГ чч:мм
- СЛУЖЕБЕН БОН -
OT123456 03123456
```

```
ИМЕ,АДРЕС,БУЛСТАТ
ДАН.N 111111111111
0000*
ТЕСТ НА ОПЕР.ПАМЕТ
XX К ИЗПРАВНА
000n
ДД-ММ-ГГ чч:мм
- СЛУЖЕБЕН БОН -
OT123456 03123456
```

Тест 6 - проверка на програмното осигуряване. След завършване на теста на индикаторния панел светва контролна сума "ooo XXXX" на програмната версия и се отпечатва статусът на касовия апарат, където **X.X** – вид версия.

Тест за еднократна проверка изправността на акумулаторите. При включване на касовия апарат и при нулирана RAM-памет на индикаторния панел в най-старшия разряд засветва "b" за кратко време и при наличие на изправен акумулатор при изключване и следващо включване индикация "b" не засветва.

4.2. Режим ПРОГРАМИРАНЕ

Режим "ПРОГРАМИРАНЕ" се избира с въвеждане на паролата за режима /паролата по подразбиране 5/.

4.2.1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Програмирането на касовия апарат включва задаване на функции, константи и буквен текст, разпределени в параметри. Всеки параметър се избира по определен номер.

Избор на параметър се извършва, като се въведе от цифровата клавиатура номерът му и се натисне клавиш "X".

В лявата част на индикацията се извежда съобщение "Pxx", където "xx" е номерът на параметъра, а в дясната - стойността му. Запомнянето на новите програмирани стойности става с клавиш "STL".

Излизането от избрания параметър може да стане по следните начини:

- с избиране на нов параметър;

- с натискане на клавиш "TL". Разпечатва се информация за съответния параметър.

За параметър 30 и 31 е необходимо повторно натискане на клавиш "TL".

Не е задължително параметрите да се избират последователно.

Програмирането на всички параметри не е задължително.

Когато параметър се избере само за справка или проверка, без да се променя стойността или значението му, не се използва клавиш "STL" в операционните последователности.

В зависимост от последователността на опериране, параметрите са разделени условно в четири режима на програмиране.

Първи РЕЖИМ - обхваща параметри с номера от 2, 3, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21 и 40. (P40 се програмира при Елка 2000 модели 01 и 02 - версии 3.1 и 3.2)

Втори РЕЖИМ - обхваща параметри с номера 19, 22, 23, 24, 27, 28, 29 и 37. Тези параметри включват няколко значения, различаващи се по номер M.

Трети РЕЖИМ - обхваща параметри с номера 30 и 31. Тези параметри включват число L /номер на департамент или асортимент/ и всяко L включва няколко характеристики M.

Четвърти РЕЖИМ - обхваща параметър 33.

Препрограмване (задаване на нова стойност) на параметри 2, 14, 22, 28, 29 и 30 може да се извърши след дневен финансов отчет и след нулиране на следните регистри:

- касови и департаментни (клавиш "TL");

- асортиментни (клавиш "PLU");

- операторски (клавиш "+%");

- часови (клавиш "X").

При препрограмване на параметър 33 е достатъчно да са нулирани само асортиментните регистри (клавиш "PLU").

За параметри 30 и 31 не е необходимо да се отчита ЕКАФП, ако преди препрограмването на конкретния департамент или асортимент не е извършвано натрупване в него.

Препрограмване на характеристики 1, 2, 4 и 7 на параметър 31 може да се извърши само след отчет на конкретния асортимент, чиито характеристики ще се препрограмират.

4.2.2. РЕАКЦИИ ПРИ ГРЕШНО ПРОГРАМИРАНЕ НА ПАРАМЕТЪР

В процеса на програмиране употребата на клавиш, различен от участващите в последователностите на опериране за програмирането на избрания параметър, е **ГРЕШНА ОПЕРАЦИЯ**, придружена с дълъг звуков сигнал.

Корекция на грешно въведена стойност за параметър се извършва по следния начин:

* ако все още не е завършена операцията с клавиш "TL", се въвежда новата стойност и се натиска клавиш "STL";

* ако е завършена операцията с клавиш "TL", се избира отново номерът на параметъра и се повтаря последователността на опериране с върнатата стойност.

4.2.3. ПЪРВИ РЕЖИМ НА ПРОГРАМИРАНЕ

Първи режим на програмиране обхваща параметри с номера от **2, 3, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21** и **40**. Значението на тези параметри е посочено в **Таблица 2**.

Последователност на опериране:

където:

N - число, избрано от цифровата клавиатура със значение номер на параметър;

кл. "**X**" - избира съответния параметър **N** и извежда на индикацията стойността му.

Задължителен;

X - число за стойност (значение) на параметъра. Избира се от цифровата клавиатура;

кл. "**STL**" - запомня се новата стойност **X** за параметъра. Не е задължително

оперирането с него, ако стойността на **X** не трябва да се променя. Блокиран, ако не е зададен номер на параметър (**N**, "**X**");

кл. "**TL**" - печат на стойността на параметъра. Отпечатва се бон с номера на параметъра и

стойността му. Не е задължително да се оперира с него, за да се приключи работата с избрания параметър. Задължителен за **П2, П20** и **П21**.

ТАБЛИЦА 2

№ на парамет.	Име на параметър	Стойност на X	Стойност на X по подразбиране	Заб.
2	Работа с ФП	0 – забр. 1 – разр.		1
3	Работа с РС, везна и сканер в режим "Регистриране"	0-автоном. 1-с РС 2-със скан. 3 –с везна	0	
5	Печатане на LOGO	0 – не се отпечатва 1 – отпечатва се	0	
7	Работа с цяло или дробно количество в режим "Програмиране"	0 -цяло 1 - дробно	0	
11*	Печат на данъчните отчисления в бона на клиента	0 – забранен 1 - разрешен	0	
11**	Печат на данъчните отчисления в бона на клиента	0 – разрешен 1 - забранен	0	
12	Скорост на обмен при работа с ел. везна	0,1, 2, 3,4	0	

* *отнася се за Елка 2000 - версия 3.0* ** *отнася се за Елка 2000 модели 01 и 02 - версии 3.1 и 3.2*

13	Брой редове за клише	4-4 реда клише 5-5-реда клише 6-6 реда клише	4	
14	Позиция на десет. точка в "Регистриране"	1 – 0. 3 – 0.00	3	
15	Вариант за печат на бонове в "Регистриране"	0, 1, 2	0	2
16*	Вариант за печат на ЕКЛ	0 1	0	3
17	Време за изключване на засв. на индикатор. поле /s/	0 до 99	5	4
20	Служебен			
21	Служебен			1
40**	Плътност на печата в зависимост от температурата	0, 5, 10, 20, 30	5	5

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. Параметърът се програмира от сервизен техник на фирмата, с която е сключен договор за ремонт и поддръжка, при въвеждане на касовия апарат за работа с фискална памет.

2. С този параметър се определя един от вариантите за отпечатване на боновете в режим "РЕГИСТРИРАНЕ".

- **ВАРИАНТ 0** - отпечатва се само бон за клиента;

- **ВАРИАНТ 1** - отпечатваният бон за клиента се завършва като единична продажба - т.е. бонът се завършва автоматично без натискане на клавиш "TL".

- **ВАРИАНТ 2** - отпечатват се бон за клиента и дублиращ бон (дублиращ натрупващ бон).

3. С този параметър се определя един от двата варианта на отпечатване на ЕКЛ в режим

ОТЧЕТ С НУЛИРАНЕ:

- **ВАРИАНТ 0** /съкратен/ – в ЕКЛ се отпечатват всички бонове от режим **РЕГИСТРИРАНЕ** и **ДНЕВЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**.

- **ВАРИАНТ 1** /пълен/ - в ЕКЛ се отпечатват всички разпечатвани по време на работа бонове и **ДНЕВЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ** /без тези от **ОТЧЕТ НА ФП**/.

4. С този параметър се определя времето, за което след последния натиснат клавиш, засветката изгасва /ако индикаторният панел е със засветка/. При стойност 0 засветката е непрекъснато включена.

5. Параметърът определя скоростта на ПУ, а в резултат от това и плътността на печата в зависимост от ниската гранична температура на околната среда.

Съответствието между стойностите на параметър 40 и температурата на околната среда са както следва:

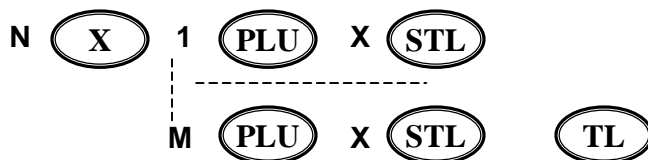
Температура на околната среда	Стойност на X
минус 15°C	0
минус 5°C	5
плюс 20°C	10
плюс 30°C	20
плюс 35°C	30

* *отнася се за Елка 2000 - версия 3.0* ** *отнася се за Елка 2000 модели 01 и 02 - версии 3.1 и 3.2*

4.2.4. ВТОРИ РЕЖИМ НА ПРОГРАМИРАНЕ

Втори режим на програмиране обхваща параметри с номера **19, 22, 23, 24, 27, 28, 29 и 37**. Тези параметри включват няколко значения, различаващи се по номер **M**.

Последователност на опериране:

където:

N - номер на параметър;

кл. "**X**" - избор на параметър. Задължителен;

M - характерно число за всеки параметър, определящо броя на частите за програмиране;

кл. "**PLU**" - избира съответно **M** и извежда на индикация стойността му. Не е задължителен, ако не е необходима информация за тази част на параметъра. Блокиран, ако не е зададен номер на параметър и коректно **M**;

X - стойност на **M**;

кл. "**STL**" - запомня стойността **X**. Не е задължителен, ако стойността на **X** не трябва да се променя. Блокиран от незададен параметър и некоректна стойност **X**;

кл. "**TL**" - извежда на печат параметъра и завършва работата с него. Задължителен само за **P22**.

ТАБЛИЦА 3

№ па-рам.	Име на параметър	M	Стойност на X	Ст. на X по подр.	Заб.
19	Работа с клав. "VD"	1 – ВОЙД 2 - СТОРНО	0 - разрешена 1 – забранена 0 – разрешена 1 – забранена	0 0	
22	Стойности на % за данъчна група	1– дан. гр. А 2 – дан. гр. Б 3 – дан. гр.В	до 99.99% до 99.99% до 99.99%	0,00% 0,00% 0,00%	1 2
23	Въвеждане на пароли за режими и оператори	1-1 оп. 2-2 оп. 3- реж.Х 4- реж. Z 5- реж.Р 6- реж.С	до 6 цифри	1 2 3 4 5 6	3
24	Работа с % надбавки и отстъпки	1-% надбавки 2- % отстъпки	0 - разрешена 1 – забранена 0 – разрешена 1 – забранена	0 0	
27	Текст за клише и рекламен текст в края на бона	1–1 ред клише 2–2 ред клише 3–3 ред клише 4–4 ред клише 5–5 ред клише 6–6 ред клише 7–1 ред рекл. текст 8–2 ред рекл. текст	24 (18) символа за ред		4 5

където:

N - номер на параметър **30** и **31**;

кл."**X**" - избор на параметър. Задължителен;

L-число, номер на департамент /асортимент;

кл."**VD**" - избор номер департамент /асорти-мент/. Задължителен;

M - число, номер на характеристика за департамент /асортимент;

кл."**PLU**"- избира съответна х-ка **M** и извежда на индикация стойността ѝ. Не е задължителен. Блокиран при незададен номер на параметър, **L** и некоректно **M**;

X - стойност на **M**. Блокиран при незададен параметър;

кл."**STL**"--запомня стойността **X**. Не е задължителен, ако не се променя **X**. Блокиран при незададен параметър, **L**, **M** и некоректна стойност **X**;

кл."**TL**" - извежда на печат параметъра. Не е задължителен. При повторно натискане на клавиша се излиза от параметъра.

При избор на число **L** от параметър **30** в левия край на индикацията засветва съобщение "**dep**", а за параметър **31** – "**art**". В десния край на индикацията се индицира стойността на **L**.

При избор на характеристика **M** от параметри **30** и **31** в левия край на индикацията засветват следните съобщения:

n. - име

c. - цена

g. - количество

t. - данъчна група

1tr - единична продажба

Enb- разрешение за работа с департамента (асортимента)

Fc. - работа с въведена от клавиатурата цена (за **П30**)

dP - принадлежност към департамент (за **П31**)

В десния край на индикацията се индицира текущата стойност **X** на характеристика **M**.

ТАБЛИЦА 4

№ на парам	Име парамет	L	Х-ка М	Стой-ност на Х	Ст. на Х по подр	Заб.
30	Департаменти	1÷8	1-име	12 символа за име	0	1,7
			2- цена	до 8 цифри	0.00	2, 7
			3-налично к-во	до 8 цифри	0.000	3
			4-принадл. към данъч. група	1 до 3-номер на данъч. група	0	4, 7
			5-работа с департамент	0 – разрешена 1– забранена	0 РАЗР	
			6-единична продажба	0 – забранена 1– разрешена	0 -1TR	8
			7-работа със своб. цена	0- разрешена 1 – забранена	св. цена	5

31	Асортименти	1 ÷ 600/ 2000	1- име	12 символа за име	0	1, 6
			2- цена	до 8 цифри	0.00	2, 7
			3-налично количество	до 8 цифри	0.000	3
			4-принадл. към данъчна група	1 до 3 – номер на данъчна група	0	4, 7
			5-работа с асорт.	0 – разрешена 1– забранена	0 РАЗР	
			6-еди-нична про-дажба	0 – забранена 1– разрешена	0 -1TR	8
			7 –принадлежност към департамент	0 – към общ департамент 1÷8-към избран департамент	0 ДП00	7

ЗАБЕЛЕЖКИ:

1. За въвеждане на текстова информация се въвежда двоен цифров код за представяне на всеки символ. Кодовете на символите са показани в **ПРИЛОЖЕНИЕ 1** .

2. При въвеждане стойности за цени, десетичната точка не се въвежда. Позицията ѝ се определя автоматично в зависимост от стойността на параметър 14.

Ако не е програмирана цена за асортимент, принадлежащ към първите 100, работата с него в режим **РЕГИСТРИРАНЕ** е забранена. Промяна на стойността на програмираната цена може да се извършва след отчет на конкретния асортимент.

С останалите асортименти над 100 може да се работи с програмирана или свободна цена.

3. Стойността на въведеното количество се възприема като цяло или дробно, в зависимост от начина на програмиране на **П7** (цяло или дробно количество). При въвеждане на стойности за количество максималната разрядност е пет цели и три дробни разряда. Десетичната точка не се въвежда, цифрите след нея **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО** се въвеждат.

При повторно програмиране на **3** характеристика, новото количество се добавя към старото.

При отказ за следене на начално количество х-ка **3** трябва да бъде нулирана, независимо че количеството е нулево.

4. Ако за характеристика **4** на асортимент или департамент е програмирана стойност 0 (не е определена принадлежност към данъчна група), работата с асортимента /департамента в режим **РЕГИСТРИРАНЕ** е **ЗАБРАНЕНА**. Програмирането на принадлежност към данъчна група е **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО** .

5. Ако за характеристика **7** на департамент е програмирана стойност **1**, в режим **РЕГИСТРИРАНЕ** всеки опит за натрупване със свободна (въведена от клавиатурата) цена в департамента е **ЗАБРАНЕНА** операция.

6. Ако не е програмирано име на асортимент, работата с този асортимент в режим **РЕГИСТРИРАНЕ** е забранена.

7. Препрограмиране на характеристики **1**, **4** и **7** за асортименти, ако по тях е извършена продажба може да се извършва след отчет с нулиране на конкретния асортимент, а на характеристики **1**, **2** и **4** на департамент - само след дневен отчет с нулиране.

8. Единична продажба е функция, чрез която се извършва автоматично приключване на бона с плащане "В БРОЙ", ако натрупването с така програмирания асортимент /департамент е единствено в бона (т.е. маркирано първо). В противен случай този признак се подтиска. Тази функция може да се използва за по-бързо маркиране на някои стоки.

4.2.6. ЧЕТВЪРТИ РЕЖИМ НА ПРОГРАМИРАНЕ

Четвърти режим на програмиране обхваща параметър 33. Последователност на опериране:

N (X) Asi (VD) ASj (PLU) X (STL) (TL)

където:

N - номер на параметър - 33;

кл. "X" - избор параметър. Задължителен;

ASi - число, начален номер на асортимент от 1 до 599/1999;

кл. "VD" - избор на началния номер на асортимент. Задължителен. Блокиран, ако не е зададен номер на параметър и коректен начален номер на асортимент;

ASj - число, краен номер на асортимент, по-голям от **ASi**;

кл. "PLU" - избор на краен номер на асортимент. Задължителен. Блокиран, ако не е зададен номер на параметър и коректен краен номер на асортимент;

X - номер данъчна група (коэффициент) – (X=1 до 3);

кл. "STL" - запомня стойността X. Не е задължителен, ако не променят X. Блокиран от незададен параметър и некоректно X;

кл. "TL" - извежда на печат параметъра и завършва работата с него. Не е задължителен.

ТАБЛИЦА 5

№ на парам.	ИМЕ НА ПАРАМЕТАР	Стойност на X	Ст. на X по подр.
33	Въвеждане на данъчна група за определен брой асортименти	1 до 3	0

ЗАБЕЛЕЖКА: При X=0 не е избрана данъчна група.

4.2.7. ПЕЧАТ НА ПРОГРАМИРАНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА АСОТИМЕНТИТЕ

В режим **ПРОГРАМИРАНЕ** при натискане на клавиш "PLU" се отпечатва справка за програмираните параметри за всички асортименти с програмирани цени или имена, ако КА не е в режим на програмиране на параметър. Прекъсване на отпечатването на справката може да се извърши с изключване на КА от бутона.

4.2.8. СВЕРЯВАНЕ НА ДАТАТА

Въвеждането на датата се извършва със следните действия:

— текуща дата — (+ %)
 [макс.6 цифри]
 100205

където:

- първите две цифри (10) са текущ ден. Въведеното число не може да бъде по-голямо от 31. За дните от 1 до 9 се въвежда само една цифра;

- втората двойка цифри (02) са текущ месец. Въвеждат се винаги две цифри (не по-големи от 12), като за месеците от януари до септември се въвеждат цифри от 01 до 09;

- третата двойка цифри (05) са последните две цифри на текущата година.

Въведената дата не може да е по-предишна от датата на въвеждане в експлоатация на ЕКАФП и от тази на последния запис.

След въвеждане на датата е необходимо нейното потвърждаване по гореописания начин.

4.2.9. СВЕРЯВАНЕ НА ЧАСОВНИКА

Въвеждането на часа се извършва със следните действия:

— текущ час —
[макс.4 цифри]
1408

където:

- първите две (14) са за текущия час. Въведеното число не може да бъде по-голямо от 23. При "0" часа цифрите за час не се въвеждат. За часовете от 1 до 9 се въвежда само една цифра;

- втората двойка цифри (08) са за текущи минути. Въвеждат се задължително две цифри (не по-големи от 59).

4.2.10. ПРОГРАМИРАНЕ КОДОВ НОМЕР НА КАСОВО МЯСТО

Индивидуалният номер на касовото място е до четири разрядно число. Използва се за инициализиране на касово място в терминален режим.

Въвеждането на номера се извършва със следните действия:

— номер на касово място —
[макс.4 цифри]
1209

4.3. Режим ВЪВЕЖДАНЕ В ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ЕКАФП ЗА РАБОТА С ФП

Въвеждането на ЕКАФП в експлоатация за работа с ФП се извършва **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО** от **СЕРВИЗЕН ТЕХНИК** на фирмата, с която е сключен договор за ремонт и поддръжка.

В края на боновете, издавани преди фискализация се отпечатва текст "**-НЕФИСКАЛЕН БОН-**".

При зададена работа с ФП на всеки бон на клиент, бонове от отчети на ФП и дневен финансов отчет с нулиране се отпечатва текст "**-ФИСКАЛЕН БОН-**".

В останалите режими на работа, на боновете се отпечатва текст "**-СЛУЖЕБЕН БОН-**".

4.4. Режим РЕГИСТРИРАНЕ

Режим **РЕГИСТРИРАНЕ** се избира с въвеждане на парола за режим регистриране, индивидуална за всеки оператор. Паролите по подразбиране за операторите са 1 и 2.

Натрупването в ЕКАФП зависи от начина, по който е бил програмиран.

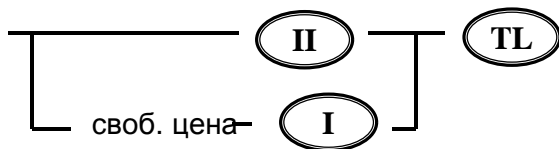
Всички продажби се натрупват по съответните регистри в момента на маркирането им. На индикацията след извършване на натрупването свети натрупаната стойност.

Елка 2000 модел 02 (версия 3.2) е разработена с традиционна контролна лента, а Елка 2000 (версия 3.0) и Елка 2000 модел 01 (версия 3.1) са разработени с електронна контролна лента (ЕКЛ), в която се съхранява информация за повече от 1000 печатни реда. При препълване на ЕКЛ работата на ЕКАФП в режим РЕГИСТРИРАНЕ се блокира до нейното отпечатване и нулиране.

Излизането от режим **РЕГИСТРИРАНЕ** води до автоматично приключване на започнатата сметка.

4.4.1. НАТРУПВАНЕ ПО ДЕПАРТАМЕНТИ

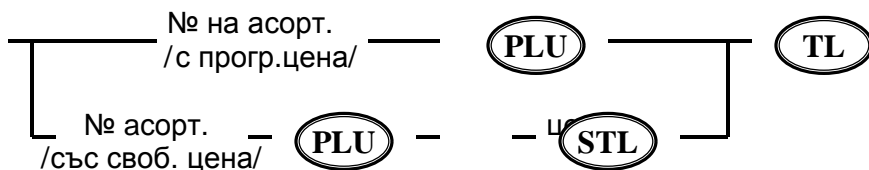
Натрупване с програмирана цена се извършва с директно натискане на клавишите "I" или "II".

Натрупване със свободна цена се осъществява, като от цифровия блок се набира желаната цена и се натиска един от клавишите "I" или "II".

4.4.2. НАТРУПВАНЕ НА АСОРТИМЕНТИ

В касовия апарат могат да се натрупват асортименти само с програмирани имена и принадлежност към данъчна група. За първите 100 асортимента е задължително и програмиране на цена. Промяна на програмираната цена на асортимент, принадлежащ към първите 100, може да се извършва само след отчет на конкретния асортимент. С останалите до 600 /2000 може да се работи с програмирана или свободна цена. При промяна на програмираната цена на някой от тези асортименти не се изисква отчет на конкретния асортимент. Натрупването се извършва в следната последователност:

При работа със свободна /непрограмирана/ цена след избиране на асортимент в лявата страна на индикацията се индицира номерът на избрания асортимент, а в дясната - 0.00. Изисква се въвеждане на цена за съответния асортимент.

4.4.3. ПОВТОРЕНИЕ НА НАТРУПВАНЕ

При натрупване на асортименти и департаменти е възможно повторение на последното натрупано събираемо.

Повторението се извършва със следните действия:

- за асортимент - с повторно натискане на клавиш "PLU";
- за департамент с програмирана цена - с повторно натискане на съответния клавиш за департамент;
- за департамент със свободна цена – с натискане на клавиш "PLU".

При повторение, в младшите два разряда на индикацията се индицира броят на повторенията.

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ	
ДАН. N	1111111111111
1234* АНА	1
ДП02	
сума*Б0.50
ДП01	
сума*Б0.30
ОБЩА СУМА 0.80
всичко0.80
ДДС*Б0.13
Б=20.00%	
нето ст-ст0.67
В БРОЙ0.80
0044	02 артикула
09-02-05	16:10
- ФИСКАЛЕН БОН -	
OT123456	03123456

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ	
ДАН. N	1111111111111
1234* АНА	1
#РОМ	
сума*Б2.00
#БЯЛО ВИНО	
сума*Б5.00
ОБЩА СУМА7.00
всичко7.00
ДДС*Б1.17
Б=20.00%	
нето ст-ст5.83
В БРОЙ7.00
0045	02 артикула
09-02-05	16:10
- ФИСКАЛЕН БОН -	
OT123456	03123456

4.4.4. НАТРУПВАНЕ С УМНОЖЕНИЕ

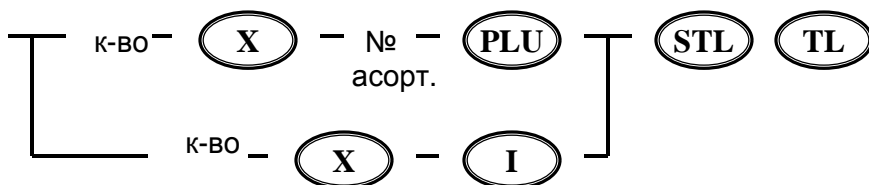
Натрупване на количество, различно от 1, се извършва по следния начин:

От цифровата клавиатура се въвежда количество и се натиска клавиш "X". Натрупването продължава по някой от по-горе описаните начини.

Максималната разрядност на въвежданото количество е пет цели и три дробни разряда.

След натискане на клавиш "X" ЕКАФП автоматично поставя десетичната точка на четвърта позиция.

За въвеждане на дробна част се използва клавиш ".".

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ	
ДАН. N	11111111111111
1234* АНА	1
#БЯЛО ВИНО	
цена	5,00
кол-во	2,500
сума*Б	12,50
ДП01	
цена	0,20
кол-во	2,000
сума*Б	0,40
ОБЩА СУМА	12,90
всичко	12,90
ДДС*Б	2,15
Б=20.00%	
нето ст-ст	10,75
В БРОЙ	12.90
0054	02 артикула
09-02-05	11:14
- ФИСКАЛЕН БОН -	
ОТ123456	03123456

4.4.5. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА МЕЖДИННА СУМА

Тази операция е спомагателна и служи за индикация и печат на общата сума от сметката на клиента до момента. Препоръчва се тази функция да се използва преди приключване сметката на клиента. Използва се клавиш "STL".

4.4.6. НАТРУПВАНЕ НА ПРОЦЕНТНИ ОТСТЪПКИ И НАДБАВКИ

Процентни отстъпки и надбавки могат да се извършват над всяко отделно събираемо или над междинната сума.

В режим "ПРОГРАМИРАНЕ" се задава разрешение или забрана за извършването на тези операции (П24).

Стойностите на процентните отстъпки и надбавки се въвеждат от клавиатурата.

Натрупването се извършва със следните действия:

- стойностите на процентните отстъпки и надбавки се въвеждат от клавиатурата;
- за процентна надбавка се натиска клавиш "+%";
- за процентна отстъпка се натиска клавиш "-%".

Процентна отстъпка/надбавка над департамент или асортимент може да се извърши само веднъж. Стойността ѝ се причислява към данъчната група на департамента (асортимента), над който е извършена.

Процентна отстъпка/надбавка над междинна сума също може да се извършва само веднъж. Ако междинната сума е сбор от департаменти или асортименти, причислени към различни данъчни групи, стойността на процентната отстъпка/ надбавка се разпределя пропорционално на сумите по съответните данъчни групи.

4.4.7. КОРЕКЦИЯ НА ГРЕШНО НАТРУПВАНЕ - ВОЙД, ДЪЛБОК ВОЙД, СТОРНО

Касовият апарат позволява извършване на два вида корекции на грешно натрупване в рамките на незавършен бон:

- анулиране непосредствено след натрупване на събираемо или отстъпка/надбавка/-**ВОЙД** ;

- анулиране или корекция на предишно натрупване - **СТОРНО**.

След натискане на клавиш "TL" не е възможно анулиране на грешно натрупване.

Анулиране на грешно натрупване (**ВОЙД**) се извършва с натискане на клавиш "**VD**". Този вид корекция може да се извърши за всички натрупващи операции, разрешени в рамките на сметката - на департаменти и асортименти, на надбавки и отстъпки над тях, на надбавки и отстъпки над междинна сума.

За анулиране или корекция на продажба в рамките на незавършен бон (**СТОРНО**) се извършват следните действия:

- натискат се последователно цифров клавиш **1**, клавиш "**VD**";
- за анулиране на продажба се въвежда повторно натрупването, така както е било извършено;
- за корекция на продажбата (анулиране на част от натрупването) се въвежда само частта, която трябва да бъде коригирана.

След натискане на клавиш "**VD**" в най-старшия разряд на индикацията засветват знак "-", който остава да свети до завършване на операцията.

При желание да се прекъсне започната вече операция **СТОРНО** е необходимо последователно да се натиснат клавиши "**9**" и "**VD**". Знакът "-" на индикацията изгасва.

При изпълнение на операция **СТОРНО** трябва да се имат предвид следните особености:

- **СТОРНО** може да се извършва и след изчисляване на междинна сума (с клавиш "**STL**") преди да е окончателно приключен бона с клавиш "**TL**";

- ако над междинна сума е била направена процентна отстъпка или надбавка, **СТОРНО** на продажба **ПРЕДИ** междинната сума е **ЗАБРАНЕНА ОПЕРАЦИЯ**;

- ако се извърши **ВОЙД** на отстъпката или надбавката над междинната сума, операция **СТОРНО** е разрешена;

- ако над събираемо са направени процентни отстъпки или надбавки, при **СТОРНО** те се анулират.

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ	
ДАН. N	1111111111111
1234*	АНА 1
#КАФЕ	
сума*Б	0,20
#РОМ	
сума*Б	2,00
#БЯЛО ВИНО	
сума*Б	5,00
ВОЙД	
#БЯЛО ВИНО	
сума*Б	5,00
СТОРНО	
#РОМ	
сума*Б	2,00
ОБЩА СУМА	0,20
всичко	0,20
ДДС*Б	
0,03	
Б=20.00%	
нето ст-ст	0,17
В БРОЙ	0.20
0048	01 артикула
09-02-05	16:24
- ФИСКАЛЕН БОН -	
ОТ123456	03123456

4.4.8. ИНДИЦИРАНЕ НА ТЕКУЩА ДАТА И ЧАС

В индикация на текуща дата и час може да се влезе, ако не са въведени цифри преди натискане на клавиш "**X**".

При еднократно натискане на клавиш "**X**" се индицира дата, а при следващо – час.

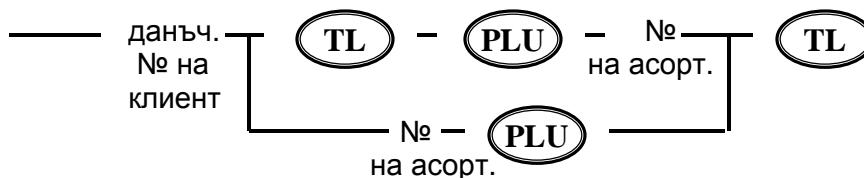
ЕКАФП остава в режим индициране на текущо време до натискане на клавиш "**CL**", с което се преминава в нормален режим **РЕГИСТРИРАНЕ**.

4.4.9. ИЗДАВАНЕ НА ДАНЪЧНА ФАКТУРА

Издаването на данъчна фактура се осъществява в режим **РЕГИСТРИРАНЕ** по следния начин:

- въвежда се до 13 разряден буквено-цифров данъчен номер на клиента съгласно кодова таблица от Приложението и се натиска клавиш "**TL**";

- извършва се регистриране на продажбите.

Издава дубликат на данъчната фактура.

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ	
ДАН. N	11111111111111
1234* АНА	1
ДАНЪЧНА ФАКТУРА	
ОРИГИНАЛ	
ФАКТ. N 000000007	
#БЯЛО ВИНО	
цена.....	3,00
кол-во.....	1,000
сума*Б.....	3,00
#ВОДКА	
цена.....	2,50
кол-во.....	1,000
сума*Б.....	2,50
ОБЩА СУМА.....	5,50
всичко.....	5,50
ДДС*Б.....	0,92
Б=20.00%	
нето ст-ст.....	4,58
В БРОЙ.....	5,50
ПРОДАВАЧ:.....	
.....	
ПОЛУЧАТЕЛ:.....	
.....	
КУПУВАЧ:.....	
.....	
ДАН. N	1234567589098
АДРЕС:.....	
.....	
БУЛСТАТ:.....	
.....	
0060	02 артикула
09-02-05	16:44
- ФИСКАЛЕН БОН -	
ОТ123456	03123456

4.4.10. СЛУЖЕБНО ВЪВЕЖДАНЕ И ИЗВЕЖДАНЕ НА СУМИ

Служебно въвеждане и извеждане на суми се извършва само в самостоятелен бон.

За служебно въвеждане на суми:

- въвежда се сумата от клавиатурата;
- натиска се клавиш "+%";

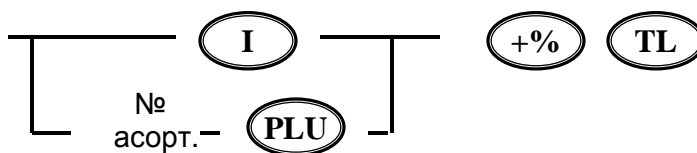
За служебно извеждане на суми:

- въвежда се сумата от клавиатурата;
- натиска се клавиш "-%".

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ	
ДАН. N	11111111111111
1234* АНА	1
СЛУЖЕБНО ВЪВЕДЕНИ СУМИ	
..... 50,00	
0061	
09-02-05	11:16
- СЛУЖЕБЕН БОН -	
ОТ123456	03123456

4.3.10. ПЛАЩАНЕ С ВАЛУТА, РАЗЛИЧНА ОТ НАЦИОНАЛНАТА

След маркиране на закупените стоки плащането може да бъде извършено освен с национална валута и с друг вид валута - EUR, USD и др. (по подразбиране EUR). Индицирането на сумата за плащане във валута става след натискане на клавиш "-%" (за Елка 2000 - версия 3.0) или клавиш "+%" (за Елка 2000 модели 01 и 02 - версии 3.1 и 3.2).

Ако при маркирането са извършвани процентни отстъпки и надбавки, то плащането във валута (EUR, USD и др.) може да се извърши след натискане на клавиш за междинна сума "STL".

След натискане на клавиш "+%" (-%) на индикацията засветва "STL" и се изписва съобщение "E" - за EUR и "curr" - за др. валути, което е показател, че плащането ще приключи във валута, различна от националната. При отказ за такъв вид плащане и желание за плащане в национална валута преди натискане на клавиша за плащане "TL" е необходимо да се натисне клавиш "STL". Съобщението "E" на индикацията изгасва, остава да свети само "STL" и след натискане на клавиш "TL" плащането ще се извърши в национална валута.

4.5. Режим ОТЧЕТИ НА КА

В зависимост от вида на въведената парола се определя работата на КА в два основни отчетни режима:

- режим **X** - **ОТЧЕТИ БЕЗ НУЛИРАНЕ**, изпълняващ контролно четене на регистрите от зададения отчет /парола по подразбиране **3/**;

- режим **Z** - **ОТЧЕТИ С НУЛИРАНЕ**, изпълняващ четене и нулиране на регистрите от конкретния отчет / парола по подразбиране **4/**.

Информацията в боновете, издавани в режим **ОТЧЕТИ С НУЛИРАНЕ**, е същата, както при режим **ОТЧЕТИ БЕЗ НУЛИРАНЕ**, с изключение на бона от дневен финансов отчет с нулиране, тъй като при нулиране на реализирания оборот за деня се извършва запис във ФП.

В заглавната част на отчетните бонове се отпечатва винаги номерът на отчета, името му и **ЧЕТЕНЕ**, ако с този отчет се извършва само четене на регистрите, или **НУЛИРАНЕ**, ако този отчет е свързан с четене и нулиране.

На боновете от всички отчети, свързани с нулиране на регистрите, се отпечатва и пореден номер на нулиранията.

При извършване на дневен финансов отчет регистрите с нулеви стойности се отпечатват заедно с поредния номер на нулирането.

При всички останали отчети регистрите с нулеви стойности не се отпечатват. Ако няма натрупване поне в един от регистрите, включени в конкретния отчет (всички регистри са нулирани), се отпечатва съобщение "**РЕГИСТРИТЕ СА НУЛИРАНИ**".

При опит за извършване на дневен финансов отчет с нулиране, ако не е нулирана електронната контролна лента /ЕКЛ/ (за вариант с ЕКЛ), такъв не може да се извърши и се индицира съобщение **EL – cL**. Това съобщение може да се индицира и по време на работа на ЕКАФП, което означава, че ЕКЛ е препълнена и е наложително нейното отчитане. В този случай работата на касовия апарат в режим РЕГИСТРИРАНЕ е блокирана. Отчитането на ЕКЛ се извършва в режим **"Z"** с натискане на клавиш **"-%"**. След отпечатването на ЕКЛ информацията в нея се нулира. Броячът на ЕКЛ се увеличава с единица

В зависимост от **параметър 16**, ЕКЛ носи различна информация /виж т.4.2.3 – заб. 3/.

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ29,7310213437,21
ДАН. N 111111111111	В БРОЙ 0003	СУМА ДДС
1234*29,73362042,75
КОНТРОЛНА	БР. НА КЛИЕНТИ 0003	*****
ЛЕНТА	БР. НА ФАКТУРИТЕ	№ БЛОК ФП: 0020
N 005	0000000001	НУЛИРАНЕ Z 0004
ДАН. N 111111111111	ДНЕВЕН ОБОРОТ, ДДС	0065
1234*	*****	09-02-05 18:25
ОТЧЕТ 01	ДДС* А % = 00.00	- ФИСКАЛЕН БОН -
НУЛИРАНЕ	оборот 3,00	ОТ123456 03123456
ДНЕВЕН ФИНАНСОВ	нето ст-ст. 3,00	ДАН. N 111111111111
ДПО1 ДАНЪЧ. КОЕФ. Б	ДДС 0,00	0000*
кол. 2,000	ДДС* Б % = 20.00	ДПО1
сума. 13,23 18,23	сума*Б. 12,00
ДПО0 15,19	ОБЩА СУМА 12,00
кол. 3,000 3,04	В БРОЙ 12,00
сума. 8,00	ДДС* В % = 00.00	всичко. 12,00
ПО ДЕПАРТАМЕНТИ 0,00	ДДС*Б. 2,00
кол. 5,000 0,00	Б=20.00%
сума. 21,23	ОБЩ ОБОРОТ. 21,23	нето ст-ст. 10,00
СУМА ПРОДАЖБИ	ЕКЛ N 004	0066 01 артикула
..... 21,23	N ПОСЛ. ДОК. 0064	09-02-05 18:25
СЛУЖ. ВЪВЕДЕНИ СУМИ 0001	*****	- ФИСКАЛЕН БОН -
..... 12,00	СУМА ОБОРОТ	ОТ123456 03123456
СЛУЖ. ИЗВЕДЕНИ СУМИ 0001 10575479,96	0067
..... 3,50	СУМА НЕТО СТ- СТ	9-02-05 18:26
КАСОВА НАЛИЧНОСТ		- СЛУЖЕБЕН БОН -
		ОТ123456 03123456

4.5.1. ДНЕВЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

При въведен в експлоатация ЕКАФП за работа с ФП в процеса на нулиране на дневния оборот, във ФП се записва блок данни за общия оборот за деня и оборотът по всяка от трите данъчни групи с натрупване. Всеки блок във ФП се запомня под определен номер, който се отпечатва върху бона на дневния финансов отчет с нулиране.

Ако не е извършен успешен запис във ФП, дневният оборот не се нулира и на бона се отпечатва съобщение "**-СЛУЖЕБЕН БОН-**". Необходима е намесата на упълномощен сервизен техник.

Отчетът се изпълнява с натискане на клавиш "**TL**" при отчетена ЕКЛ.

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ	
ДАН. N 1111111111111	
1234*	
ОТЧЕТ 01	
НУЛИРАНЕ	
ДНЕВЕН ФИНАНСОВ	
ДП01 ДАНЪЧ. КОЕФ. Б	
кол. 2.000	
сума. 0.40	
нал. кол. 571.000	
ДП02 ДАНЪЧ. КОЕФ. Б	
кол. 4.000	
сума. 5.00	
ДП00	
кол. 1.000	
сума. 0.60	
ПО ДЕПАРТАМЕНТИ	
кол. 7.000	
сума. 6.00	
ОТСТЪПКИ 0001	
..... 0.18	
НАДБАВКИ	
0001	
..... 0.20	
СУМА ПРОДАЖБИ	
..... 6.02	
В БРОЙ 0003	
..... 6.02	
СТОРНО	
0001	
..... 2.00	
ВОЙД	
0001	
..... 0.50	
БР. НА КЛИЕНТИТЕ 0009	
БР. НА ФАКТУРИТЕ	
0000000003	
	ДНЕВЕН ОБОРОТ, ДДС

	ДДС* А % = 00.00
	оборот 0.00
	нето ст-ст. 0.00
	ДДС. 0.00
	ДДС* Б % = 20.00
 6.02
 5.02
 1.00
	ДДС* В % = 00.00
 0.00
 0.00
 0.00
	ОБЩ ОБОРОТ. 6.02
	ЕКЛ N 005
	N ПОСЛ. ДОК. 0067

	СУМА ОБОРОТ
 1057597.98
	СУМА НЕТО СТ- СТ
 10213452.23
	СУМА ДДС
 362045.75

	№ БЛОК ФП: 0006
	НУЛИРАНЕ Z 0004
	0068
	09-02-05 18:31
	- ФИСКАЛЕН БОН -
	OT123456 03123456

При отчетен касов апарат и извършване на дневен финансов отчет с нулиране се отпечатва бон с нулеви стойности от вида на горепосочения, като броячът на нулиране **Z** се увеличава с **1**.

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ
 ДАН. N 111111111111
 1234*
 ОТЧЕТ 01
 НУЛИРАНЕ
 ДНЕВЕН ФИНАНСОВ
 ПО ДЕПАРТАМЕНТИ
 кол. 0.000
 сума. 0.00
 БР. НА КЛИЕНТИТЕ 0000
 БР. НА ФАКТУРИТЕ
 0000000007
 ДНЕВЕН ОБОРОТ, ДДС
 * * * * *
 ДДС* А % = 00.00
 оборот0.00
 нето ст-ст.0.00
 ДДС.0.00
 ДДС* Б % = 20.00
 0.00
 0.00
 0.00

ДДС* В % = 00.00
 0.00
 0.00
 0.00
 ОБЩ ОБОРОТ.0.00
 ЕКЛ N 006
 N ПОСЛ. ДОК. 0069
 * * * * *
 СУМА ОБОРОТ
 1057597.98
 СУМА НЕТО СТ- СТ
 10213452.23
 СУМА ДДС
 362045.75
 * * * * *
 № БЛОК ФП: 0007
 НУЛИРАНЕ Z 0005
 0070
 09-02-05 18:35
 - ФИСКАЛЕН БОН -
 ОТ123456 03123456

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ
 ДАН. N 111111111111
 1234*
 ОТЧЕТ 02
 НУЛИРАНЕ
 НА ОПЕРАТОРИ
 ОПЕРАТОР 01
 В БРОЙ 0002
 118.90
 СТОРНО 0001
 5.00
 БР. НА КЛИЕНТИТЕ 0002
 СУМА ОПЕРАТОР
 118.90
 ОПЕРАТОР 02
 В БРОЙ 0003
 24.83
 ВОЙД 0001
 3.00
 НАДБАВКИ 0001
 0.03
 БР. НА КЛИЕНТИТЕ 0003
 СУМА ОПЕРАТОР
 24.83
 НУЛИРАНЕ Z 0007
 0078
 09-02-05 19:35
 - СЛУЖЕБЕН БОН -
 ОТ123456 03123456

4.5.2. ОТЧЕТ НА ОПЕРАТОРИ

При избран номер на оператор и натиснат клавиш "+%" се извършва отчет на конкретния оператор, а при неизбран номер - на всички оператори.

4.5.3. ОТЧЕТ НА АСОРТИМЕНТИ

При избран номер на асортимент и натиснат клавиш "PLU" се извършва четене (нулиране) на конкретния асортимент, а при неизбран номер – на всички асортименти, по които има натрупване.

Ако е извършвана регистрацията с асортимент, на който е променяна цената, то в отчета на асортименти се разпечатва средна цена за съответния асортимент.**

При въвеждане на число 9999 и натискане на клавиш "PLU" се извършва отчет с нулиране без да се извършва разпечатка.**

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ
 ДАН. N 111111111111
 0000*
 ОТЧЕТ 03
 НУЛИРАНЕ
 НА АСОРТИМЕНТИ
 #0001 ДП 00 ДАНЪЧ. КОЕФ. А
 кол. 3.000
 сума. 9.00
 цена. 3.00
 #0200 ДП 00 ДАНЪЧ. КОЕФ. Б
 кол. 3.000
 сума. 8.00
 цена. 2.67
 ОБЩО ПО АСОРТИМЕНТИ
 кол. 6.000
 сума. 17.00
 НУЛИРАНЕ Z 0008
 0079
 09-02-05 19:40
 - СЛУЖЕБЕН БОН -
 ОТ123456 03123456

4.5.4. ОТЧЕТ ПО ЧАСОВИ ЗОНИ

Този отчет служи за следене оборота на търговския обект по часови периоди (зони), зададени в ПЗ7. Изпълнява се с натискане на клавиш "X".

4.6. Режим ОТЧЕТИ НА ФП

Всички отчети на фискалната памет независимо дали са в режим "X" или "Z" извършват само четене, т.е. информацията се разпечатва без да се нулира.

Могат да се отпечатват следните отчети:

4.6.1. ДЕТАЙЛЕН ОТЧЕТ на ФП за период от дата до дата

При този отчет се изпълнява следната процедура:

- въвежда се 1 от цифровата клавиатура;
- натиска се клавиш "STL";
- въвежда се от цифровата клавиатура началната дата на отчетния период (ДДММГГ);
- натиска се клавиш "X";
- въвежда се от цифровата клавиатура крайната дата на отчетния период (ДДММГГ);
- натиска се клавиш "VD".

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ	
ДАН. N	111111111111
0000*	
ОТЧЕТ 05	
НУЛИРАНЕ	
ПО ЧАСОВИ ЗОНИ	
1. 00:00 – 18:00	
.....	178.00
2. 00:00 – 18:00	
.....	51.00
НУЛИРАНЕ	Z 0009
0080	
09-02-05	19:45
- СЛУЖЕБЕН БОН -	
OT123456	03123456

ИМЕ, АДРЕС, БУЛСТАТ	
ДАН. N	111111111111
0000*	
ОТЧЕТ 04	
ЧЕТЕНЕ	
НА ФИСКАЛНАТА ПАМЕТ	
ВЪВЕДЕНА	
В ЕКСПЛОАТАЦИЯ:	
04-02-05	08:43

ОТ	05-02-05
ДО	08-02-05

% ДДС	04-02-05
A=00.00%	B=20.00%
V=00.00%	

ИЗТРИТА ЕКЛ	0001
05-02-05	10:32
0001	05-02-05
оборот*А.	2.00
оборот*Б.	19.80
оборот*В.	0.00
ОБЩ ОБОРОТ.	21.80
ЕКЛ N	011 НД 0017
0002	06-02-05
оборот*А.	0.00
оборот*Б.	53.90
оборот*В.	0.00

- начална и крайна дата на периода

ОБЩ ОБОРОТ.	53.90
ЕКЛ N	012 НД 0098
0003	07-02-05
оборот*А.	0.00
оборот*Б.	16.50
оборот*В.	0.00
ОБЩ ОБОРОТ	16.50
ЕКЛ N	ОТ 013 ДО 015
	НД 0143
0004	08-02-05
оборот*А.	0.00
оборот*Б.	29.80
оборот*В.	0.00
ОБЩ ОБОРОТ	29.80
ЕКЛ N	ОТ 016 НД 0150

СУМА ОБОРОТ, Д Д С	
оборот*А.	2.00
ДДС*А.	0.00
оборот*Б.	120.00
ДДС*Б.	20.00
оборот*В.	0.00
ДДС*В.	0.00
ОБЩ ОБОРОТ.	122.00
ЕКЛ N	ОТ 011 ДО 016
0248	
10-02-05	15:56
- ФИСКАЛЕН БОН -	
OT123456	03123456

**4.6.2. СЪКРАТЕН ОТЧЕТ на ФП за период
от дата до дата**

При този отчет се изпълнява следната процедура:

- въвежда се **11** от цифровата клавиатура;
- натиска се клавиш "**STL**";
- въвежда се от цифровата клавиатура началната дата на отчетния период (**ДДММГГ**);
- натиска се клавиш "**X**";
- въвежда се от цифровата клавиатура крайната дата на отчетния период (**ДДММГГ**);
- натиска се клавиш "**VD**".

**4.6.3. ДЕТАЙЛЕН ОТЧЕТ на ФП за период
от блок до блок**

При този отчет се изпълнява следната процедура:

- въвежда се **2** от цифровата клавиатура;
- натиска се клавиш "**STL**";
- въвежда се от цифровата клавиатура началният блок на отчетния период (**XXXX**);
- натиска се клавиш "**X**";
- въвежда се от цифровата клавиатура крайният блок на отчетния период (**YYYY**);
- натиска се клавиш "**VD**".

```

ИМЕ,АДРЕС,БУЛСТАТ
ДАН.N 111111111111
1234*
      ОТЧЕТ 05
      ЧЕТЕНЕ
      НА ФИСКАЛНАТА ПАМЕТ

ВЪВЕДЕНА
В ЕКСПЛОАТАЦИЯ :
04-02-05          08:43
-----
ОТ                05-02-05
ДО                08-02-05
-----
% ДДС            04-02-05
А=00.00%        Б=20.00%
В=00.00%
-----
ИЗТРИТА ЕКЛ      0001
05-02-05          10:32
0001              05-02-05
ЕКЛ N   011      НД 0017
0002              06-02-05
ЕКЛ N   012      НД 0098
0003              07-02-05
ЕКЛ N   ОТ 013   ДО 015
                  НД 0143
0004              08-02-05
ЕКЛ N   ОТ 016   НД 0150
*****
СУМА ОБОРОТ, Д Д С
оборот*А. .... 2.00
ДДС*А. .... 0.00
оборот*Б. .... 120.00
ДДС*Б. .... 20.00
оборот*В. .... 0.00
ДДС*В. .... 0.00
ОБЩ ОБОРОТ. .... 122.00
ЕКЛ N   ОТ 011   ДО 016
0248
10-02-05          15:56
- ФИСКАЛЕН БОН -
ОТ123456          03123456
    
```

```

ИМЕ,АДРЕС,БУЛСТАТ
ДАН.N 111111111111
0000*
      ОТЧЕТ 06
      ЧЕТЕНЕ
      НА ФИСКАЛНАТА ПАМЕТ

ВЪВЕДЕНА
В ЕКСПЛОАТАЦИЯ :
04-02-05          08:43
-----
ОТ 0001          ДО 0004
-----
% ДДС            04-02-05
А=00.00%        Б=20.00%
В=00.00%
-----
ИЗТРИТА ЕКЛ      0001
05-02-05          10:32
0001              05-02-05
оборот*А. .... 2.00
оборот*Б. .... 19.80
оборот*В. .... 0.00
ОБЩ ОБОРОТ. .... 21.80
ЕКЛ N   011      НД 0017
0002              06-02-05
оборот*А. .... 0.00
оборот*Б. .... 53.90
оборот*В. .... 0.00
    
```

- начален и
краен номер на
блока

```

ОБЩ ОБОРОТ. .... 53.90
ЕКЛ N   012      НД 0098
0003              07-02-05
оборот*А. .... 0.00
оборот*Б. .... 16.50
оборот*В. .... 0.00
ОБЩ ОБОРОТ. .... 16.50
ЕКЛ N   ОТ 013   ДО 015
                  НД 0143
0004              08-02-05
оборот*А. .... 0.00
оборот*Б. .... 29.80
оборот*В. .... 0.00
ОБЩ ОБОРОТ. .... 29.80
ЕКЛ N   ОТ 016   НД 0150
*****
СУМА ОБОРОТ, Д Д С
оборот*А. .... 2.00
ДДС*А. .... 0.00
оборот*Б. .... 120.00
ДДС*Б. .... 20.00
оборот*В. .... 0.00
ДДС*В. .... 0.00
ОБЩ ОБОРОТ. .... 122.00
ЕКЛ N   ОТ 011   ДО 016
0248
10-02-05          15:56
- ФИСКАЛЕН БОН -
ОТ123456          03123456
    
```

4.6.4. СЪКРАТЕН ОТЧЕТ на ФП за период от блок до блок

При този отчет се изпълнява следната процедура:

- въвежда се **12** от цифровата клавиатура;
- натиска се клавиш "**STL**";
- въвежда се от цифровата клавиатура началният блок на отчетния период (**XXXX**);
- натиска се клавиш "**X**";
- въвежда се от цифровата клавиатура крайният блок на отчетния период (**XXXX**);
- натиска се клавиш "**VD**".

4.6.5. ОТЧЕТ на ФП за период от дата до дата само по оборот

При този отчет се изпълнява следната процедура:

- въвежда се **3** от цифровата клавиатура;
- натиска се клавиш "**STL**";
- въвежда се от цифровата клавиатура началната дата на отчетния период (ДДММГГ);
- натиска се клавиш "**X**";
- въвежда се от цифровата клавиатура крайната дата на отчетния период (ДДММГГ);
- натиска се клавиш "**VD**".

```

ИМЕ,АДРЕС,БУЛСТАТ
ДАН.N 111111111111
0000*
      ОТЧЕТ 08
      ЧЕТЕНЕ
НА ФИСКАЛНАТА ПАМЕТ

ВЪВЕДЕНА
В ЕКСПЛОАТАЦИЯ :
04-02-05          08:43
-----
ОТ              05-02-05
ДО              08-02-05
-----
% ДДС          04-02-05
А=00.00%      Б=20.00%
    
```

```

В=00.00%
-----
*****
СУМА ОБОРОТ, Д Д С
оборот*А. .... 2.00
ДДС*А. .... 0.00
оборот*Б. .... 120.00
ДДС*Б. .... 20.00
оборот*В. .... 0.00
ДДС*В. .... 0.00
ОБЩ ОБОРОТ. .... 122.00
ЕКЛ N   ОТ 011   ДО 016
0248
10-02-05          15:56
- ФИСКАЛЕН БОН -
ОТ123456          03123456
    
```

```

ИМЕ,АДРЕС,БУЛСТАТ
ДАН.N 111111111111
1234*
      ОТЧЕТ 07
      ЧЕТЕНЕ
НА ФИСКАЛНАТА ПАМЕТ

ВЪВЕДЕНА
В ЕКСПЛОАТАЦИЯ :
04-02-05          08:43
-----
ОТ 0001          ДО 0004
-----
% ДДС          04-02-05
А=00.00%      Б=20.00%
В=00.00%
-----
ИЗТРИТА ЕКЛ      0001
05-02-05          10:32
0001              05-02-05
ЕКЛ N   011      НД 0017
0002              06-02-05
ЕКЛ N   012      НД 0098
0003              07-02-05
ЕКЛ N   ОТ 013   ДО 015
                  НД 0143

0004              08-02-05
ЕКЛ N   ОТ 016   НД 0150
*****
СУМА ОБОРОТ, Д Д С
оборот*А. .... 2.00
ДДС*А. .... 0.00
оборот*Б. .... 120.00
ДДС*Б. .... 20.00
оборот*В. .... 0.00
ДДС*В. .... 0.00
ОБЩ ОБОРОТ. .... 122.00
ЕКЛ N   ОТ 011   ДО 016
0248
10-02-05          15:56
- ФИСКАЛЕН БОН -
ОТ123456          03123456
    
```

4.6.6. ОСОБЕНИ СЛУЧАИ ПРИ РАБОТА С ФП

В процеса на запис на данни във ФП е възможно да се отпечатат различни видове съобщения, информиращи за състоянието на ФП.

Предупредителен текст "**ОСТАВАТ ХХ ЗАПИСА**" се издава в случаите, когато записът е завършен успешно, но до запълването на ФП остават още ХХ записа на дневни финансови отчети с нулиране. Това съобщение се появява преди последните 50 записа и придружава всеки един от тях.

Необходимо е да бъде уведомен сервизният техник, упълномощен да поддържа КА.

Предупредителен текст **"СМЕНИ ФИСК. ПАМЕТ"** се отпечатва в случаите, когато записът е извършен успешно, но обемът на ФП е запълнен. Необходима е намесата на упълномощен сервизен техник. Всеки по-нататъшен опит за работа в режим **РЕГИСТРИРАНЕ** ще бъде неуспешен до подмяната на ФП с нова.

Във всички случаи, при които не може да се извърши запис във ФП, се отпечатва съобщение **"ГРЕШКА ПРИ ЗАПИС"**. Запис във ФП не се извършва и ЕКАФП не може да работи в режим **"РЕГИСТРИРАНЕ"**. Необходимо е дневният финансов отчет с нулиране да се пусне отново. Ако се извърши успешен запис във ФП, във всички отчети от ФП се отпечатва съобщението **"ГРЕШНА КОНТР.СУМА"**, което означава, че във ФП има записан блок с непълна информация. В този случай не е необходима смяна на ФП, тъй като този блок не се включва в отчетите на ФП.

Ако при няколко последователни пускания на дневния финансов отчет с нулиране, ЕКАФП всеки път печата съобщението **"ГРЕШКА ПРИ ЗАПИС"** и не може да се запише блок данни във ФП, е необходима намесата на сервизен техник.

При неуспешен запис във ФП е възможно да се индицира съобщение **"ErrF"**. При опит да се работи с касовия апарат, това съобщение се заменя с **"SEr"**. Апаратът е блокиран, докато упълномощен сервизен техник не отстрани причината. При извършване на операции, свързани с фискалната памет (програмиране на параметри **П21, П22 и П2, тест 04**, дневен отчет с нулиране), може да се получат и следните съобщения:

- **ГРЕШЕН ФИСК.НОМЕР** - номерът на ФП в оперативната памет на ЕКАФП не съвпада с номера, записан във ФП;
- **ГРЕШЕН КАС.НОМЕР** - индивидуалният номер на ЕКАФП в оперативната памет не съвпада с номера, записан във ФП.

5. ИНДИКАЦИЯ ПРИ ПРЕПЪЛВАНЕ, БЛОКИРОВКИ И СЛУЖЕБНИ СЪОБЩЕНИЯ

При работа с касовия апарат могат да възникнат различни видове препълвания и блокировки.

Индикациите и начините на отстраняване на блокировките са дадени в **Таблица 7**.

Таблица 7

ВИД СЪОБЩЕНИЕ	ИНДИКАЦИЯ	НАЧИН ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ
Препълване от умножение	1	Клавиш "CL"
Препълване на касов регистър	2	Режим "Z", Клавиш "TL"
Препълване по асортименти	3	Клавиш "PLU"
Препълване по оператори	4	Клавиш "+%", "STL"
Препълване на буфера за печат	Дълъг звуков сигнал	Клавиш "TL"
Препълване на регистрите за межд.сума	Дълъг звуков сигнал	Клавиш "TL"
Ненулирана или препълнена ЕКЛ	Ei-cl	Режим "Z", Клавиш "-%"

ВИД СЪОБЩЕНИЕ	ИНДИКАЦИЯ	НАЧИН ЗА ОТСТРАНЯВАНЕ
Непотвърден параметър П2	P2	Въвеждане на П2
Липса на лента	cL	Поставя се лентата, натиска се клавиш "CL"
	o	
При натрупване в департа-мент с непрог-рамирана I-та х-ка	P30-i I = 1 до 7	Въвеждане на съответната характеристика
При натрупване на асортимент с непрограмирана I-та х-ка	P31-i I = 1 до 7	Въвеждане на съответната характеристика
Неуспешна финансова операция	Ser.	НЕОБХОДИМА Е НАМЕСА НА СЕРВ. ТЕХНИК
При аварийно нулиране на КА	dd-dd-dd	Въвеждане на дата
Непотвърдена дата	rPEAt	Въвеждане на датата
При аварийно нулиране на КА	HH-HH	Сверяване на часовника
Опит за програмиране при неотчетен КА	cL	Клавиши "TL", "PLU", "+%" в режим "Z"
Изтощена акумулатор-на батерия	BAttErY	10-ч заряд на батерията
КА е зает с предаване /приемане/ на данни	BUSY	Завършване на предаването /приемането/
Няма връзка между КА и РС	dc3	Възстановяване на връзката или ПЗ=0
Няма връзка между КА и РС	t Out	Клавиш "CL"
КА е зает с обработка на информация	SEArch	Изчаква се малко
При опит за програмиране на LOGO	LOGO nO	Клавиш "CL"
При повредена ФП	ErrF	Подмяна на ФП от сервизен техник

Всяка започната операция преди отпадане на захранващото напрежение се завършва след възстановяването му. Прекъснат печат се отпечатва повторно, като преди него се отпечатва съобщение ***СПАД НАПРЕЖЕНИЕ***.

6. ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ

За нормална работа на ЕКАФП е необходимо да се спазват следните условия:

- да се използват само препоръчаните консумативни материали;
- да се предпазва от удари, силни сътресения и механични повреди;
- повърхността да се почиства от прах и замърсявания само с леко навлажнено със спирт парче плат;
- областта около печатащото устройство и клавишите на КА да се почистват редовно от прах, късчета хартия и др. с мека четка.

Разпломбирането, ремонтът и профилактиката на ЕКАФП се извършват само от упълномощен сервизен техник. Ако е необходима подмяна на акумулаторната батерия, трябва да се внимава да не се смени поляритета при свързването ѝ.

При изключване на Ni-MH батерия /6V;1,6Ah/ се гарантира съхранение на информацията минимум 1500 часа с помощта на вградената акумулаторна батерия на платка логика. При престой на касовия апарат по-голям от 1500 часа, за да се обезпечи нормалната му работа, е необходимо да се зареди акумулаторната батерия. Зареждането ѝ се извършва при включен ЕКАФП и въведена на индикация информация (напр. избран параметър в режим Р). Ако се налага съхранение на касовия апарат за срок по-голям от 1 година, трябва да се извади акумулаторната батерия и да се монтира отново от сервизния техник при въвеждането на ЕКАФП в експлоатация.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

КОДОВЕ НА ПЕЧАТНИТЕ СИМВОЛИ

Дес код	Сим воли	Дес код	Сим воли	Дес код	Сим воли	Дес код	Сим воли	Дес код	Сим воли
00	SP	24	8	48	Р	72	и	096	D
01	!	25	9	49	С	73	й	097	F
02	“	26	:	50	Т	74	к	098	G
03	#	27	;	51	У	75	л	099	I
04	\$	28	<	52	Ф	76	м	100	J
05	%	29	=	53	Х	77	н	101	L
06	&	30	>	54	Ц	78	о	102	N
07	‘	31	?	55	Ч	79	п	103	R
08	(32	А	56	Ш	80	р	104	S
09)	33	Б	57	Щ	81	с	105	U
10	*	34	В	58	Ъ	82	т	106	V
11	+	35	Г	59	Ы	83	у	107	W
12	,	36	Д	60	Ь	84	ф	108	Y
13	-	37	Е	61	Э	85	х	109	Z
14	.	38	Ж	62	Ю	86	ц		
15	/	39	З	63	Я	87	ч		
16	0	40	И	64	а	88	ш		
17	1	41	Й	65	б	89	щ		
18	2	42	К	66	в	90	ъ		
19	3	43	Л	67	г	91	ы		
20	4	44	М	68	д	92	ь		
21	5	45	Н	69	е	93	э		
22	6	46	О	70	ж	94	ю		
23	7	47	П	71	з	95	я		

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

Това приложение предоставя информация за свързването на ЕКАФП с компютър, сканер и везна.

ЕКАФП се свързва посредством кабел за връзка, куплиран към съединител XJ, разположен на платка ИНТЕРФЕЙСНА. XJ е 3-полюсна гнездова букса.

1. РАБОТА С КОМПЮТЪР

За да се поддържа комуникация с компютър в режим РЕГИСТРИРАНЕ, параметър 3 трябва да бъде поставен в 1 и да е зададен кодов номер на касово място, съответстващо на програмата в компютъра.

ЕКАФП има следните възможности:

- програмиране на асортименти, департаменти, имена на оператори и клише от компютър;

- четене на асортименти, департаменти, имена на оператори и клише;

- отчети:

- дневен финансов отчет;
- по оператори;
- по артикули;
- по департаменти;

- издаване на касова бележка при продажба от компютър /работа на КА като фискален принтер/.

Ако с ЕКАФП се извършва само четене и програмиране, параметър 3 може да бъде поставен в 0 или 1.

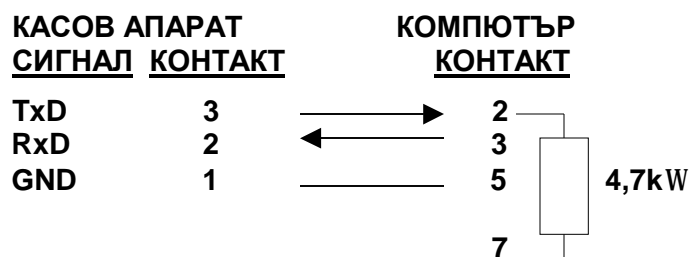
Ако с ЕКАФП се извършва регистрация, параметър 3 задължително се поставя в 1.

Кабел за включване на ЕКАФП към компютър

За изготвяне на кабела се използва 3-жилен кабел с цветни жила (бяло, зелено и кафяво).

От страна на ЕКАФП се монтира 3-полюсен щифтов жак;

От страна на компютъра съединителят е стандартен, 9-изводен, гнездов, тип CANNON.

2. РАБОТА СЪС СКАНЕР

Сканерът трябва да е от тип KB/RS-232/ и се включва към съединител XJ на ЕКАФП посредством **преходен кабел**. Програмата на ЕКАФП обслужва штрих кодове EAN13 и EAN8.

Сканерът трябва да е настроен за връзка по RS 232 със следните параметри:

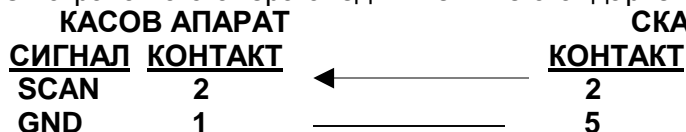
- скорост на предаване	- 4800 b/s;
- данни	- 8 bits;
- контрол по четност	- none.
- EAN 13	- enable;
- EAN 18	- enable;
- терминатор	- none.

Преходен кабел за включване на сканер към ЕКАФП

За изготвяне на кабела се използва 3-жилен кабел с цветни жила (бяло, зелено и кафяво).

От страна на ЕКАФП се монтира 3-полюсен щифтов жак.

От страна на сканера съединителят е стандартен, 9-изводен, щифтов, тип CANNON.

ЗАБЕЛЕЖКА: Сканерът изисква автономно захранване 5V.

Работа със сканер в режим РЕГИСТРИРАНЕ

За да се работи със сканера в регистриране, необходимо е параметър 3 да бъде поставен в 2.

ЕКАФП извършва продажба, ако прочетеният от сканера номер е присвоен към даден артикул.

Когато прочетеният от сканера шрих-кодов номер започва с 2, ЕКАФП извършва продажба на конкретен номенклатурен номер, присвоен към артикул и количество.

Присвояването на шрих-кодов номер на конкретен артикул става с **параметър 39**.

Извършват се следните действия:

- нулиране контролната сума на присвоения номенклатурен номер;

39 1 до 2000 VD CL STL

- присвояване на номенклатурен номер към даден артикул;

39 1 до 2000 VD Прочитане на номера със сканера*

- индициране на избрания номенклатурен номер.

39 1 до 2000 VD PLU

* Ако номенклатурният номер започва с 2, касата модифицира номера във вида:

2N1N2N3N4N5N6Q1Q2Q3Q4Q5C

където:

N1 - N6 – номенклатурен номер;

Q1 - Q5 – количество в грамове, което не се присвоява

C – контролно число

Присвоеният на артикул номенклатурен номер се отпечатва в документите, издавани от ЕКАФП.

3. РАБОТА С ВЕЗНА

Съгласуването на ЕКАФП с честотата на везната, с която той работи, става с парам. 12.

<u>Стойност на П12</u>	<u>Скорост</u>	<u>Везна</u>
0	9600 бода	OT101/OT115
1	4800 бода	OT101/OT115
2	2400 бода	
3	1200 бода	
4	9600 бода	MORCAN

За честотите 1200, 2400 и 4800 се поддържа следният протокол /везна "WEGA"/:

- стартов бит, 8 бита данни, контрол по четност, един стопов бит, скорост, избрана с параметъра;
- команда за тариране на везната—001/3 байта/;
- команда "запитване за тегло" – 003/3 байта/.

Отговор на везната - 17 байта:

- стойност на теглото - от 1-ви до 6-ти байт;
- цена - от 7-ми до 11-ти байт;
- стойност - от 12-ти до 17-ти байт.

Информацията се предава в двоичен вид.

С този протокол **ЕКАФП** обслужва везна **OT101 / OT115**, когато **П12 =1** и везната е инициализирана в **1**.

За честота 9600 се поддържат следните протоколи:

*** протокол със следните данни /везна "HANA"/ при П12=0:**

- даннови битове - 8 бита;
- стоп-бит - 1 бит;
- контрол по четност - не;
- запитване на везната /ASCII код "Т" - 54H/.

Отговор на везната в следния формат:

A	B	CDEFG	H	IJKLMNO	P	ORSTUVW	X	Y
---	---	-------	---	---------	---	---------	---	---

където:

A - състояние на везната;

- 0 бит - неустановена;
- 1 бит - нулирана;
- 2 бит - отрицателно тегло;
- 4 бит - положително тегло;
- 8 бит - препълване.

С до G - тегло;

I до O - цена;

Q до W - сума;

В,Н,Р - шпация/ASCII код 20H/;

X - ASCII код 0DH;

Y - ASCII код 0AH.

С този протокол **ЕКАФП** обслужва везна **OT101 / OT115**, когато **П12=0** и везната е инициализирана в **0**

*** протокол със следните данни /везна "MORCAN"/ при П12=4:**

- даннови битове - 8 бита;
- стоп-бит - 1 бит;
- контрол по четност - не;
- даннов формат - ASCII

Връзката с везна се осъществява по RS 232.

Отговор на везната в следния формат:

SOH	STX	STA	SIGN	W5	W4	W3	W2	W1	W0	UN1	UN0	BCC	ETX	EOT
-----	-----	-----	------	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----

където:

SOH , STX – командни байтове;

STA – състояние на теглото на везната

- "S" – везната е стабилна (успокоена)
- "U" – везната е нестабилна (неуспокоена);

SIGN - знак за тегловите данни

" " – нула и положително тегла

" – " – отрицателни теглови данни

" F " – претоварване;

W5 – W0 – теглови данни;

UN1, UN0 – единица за тегло;

BCC – проверка за блок знаци;

ETX, EOT – командни байтове.

Кодовете на дефинираните команди са следните:

"ENQ" – 05H

"ACK" – 06H

"NAK" – 15H

"SOH" – 01H

"STX" – 02H

"ETX" – 03H

"EOT" – 04H

"DC1" – 11H

"DC2" – 12H

"DC3" – 13H

"DC4" – 14H

Работа на ЕКАФП с везна в режим РЕГИСТРИРАНЕ

За да се работи с везна в регистриране, необходимо е ПЗ да бъде поставен в 3.

Натрупването се извършва както при работа с количество.

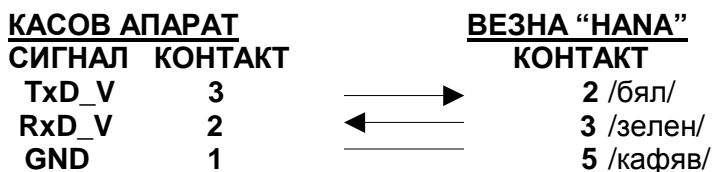
Запитването на ЕКАФП за количество става с натискане на клавиш "X". При нормална връзка на индикацията на КА се извежда количеството, изпратено от везната. При грешен отговор или нарушена връзка на индикацията се индицира час.

Кабел за включване на ЕКАФП към везна "HANA"

За изготвяне на кабела се използва 3-жилен кабел с цветни жила (бяло, зелено и кафяво).

От страна на ЕКАФП се монтира 3-полюсен щифтов жак;

От страна на везната съединителят е стандартен, 9-изводен, гнездов, тип CANNON.

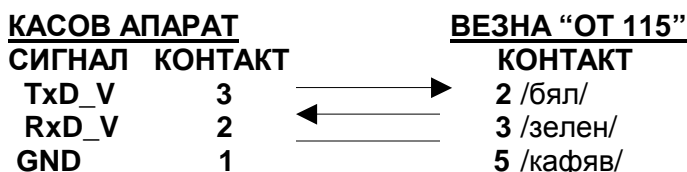

Кабел за включване на КА към везна "OT101/ OT115"

За изготвяне на кабела се използва 3-жилен кабел с цветни жила (бяло, зелено и кафяво).

От страна на ЕКАФП се монтира 3-полюсен щифтов жак;

От страна на везната съединителят е стандартен, 9-изводен, щифтов, тип CANNON.

Кабел за включване на КА към везна “MORCAN”

За изготвяне на кабела се използва 3-жилен кабел с цветни жила (бяло, зелено и кафяво).

От страна на ЕКАФП се монтира 3-полюсен щифтов жак;

От страна на везната съединителят е стандартен, 9-изводен, щифтов, тип CANNON.

<u>КАСОВ АПАРАТ</u>			<u>ВЕЗНА “MORCAN”</u>
<u>СИГНАЛ</u>	<u>КОНТАКТ</u>		<u>КОНТАКТ</u>
TxD_V	3	→	3 /бял/
RxD_V	2	←	2 /зелен/
GND	1	—	7 /кафяв/